

L'IES SON FERRER, UN INSTITUT QUE COEDUCA

Xisca Fornés,
coordinadora de la Comissió de Convivència de l'IES Son Ferrer
Cati Vanrell,
coordinadora de la Comissió de Coeducació de l'IES Son Ferrer

La Llei 11/2016 d'Igualtat de dones i homes indica en el seu capítol dedicat a l'educació que l'administració educativa ha de garantir que, a tots els centres educatius, hi hagi una persona responsable de la coeducació, encarregada d'impulsar la igualtat de gènere i que faciliti un millor coneixement dels obstacles i les discriminacions que dificultin la plena igualtat entre homes i dones. L'IES Son Ferrer no va esperar a l'aparició d'aquesta llei ni a l'obligatorietat que aquesta suposa en el treball en coeducació. Ja fa molts d'anys que treballam per una educació en igualtat. Abans de l'aparició de la responsable en coeducació, la Comissió de Convivència de l'institut ja dedicava molts d'esforços en aquest sentit. Per tant, partim d'una feina que s'ha anat conso-

lidant i que, a hores d'ara, realitzam conjuntament i de forma indissoluble les comissions de Convivència i de Coeducació.

La feina en coeducació es remunta a un grapat d'anys enrere, moment en que es va començar a teixir la xarxa de treball entre alumnat i professorat

Com hem dit, la feina en coeducació es remunta a un grapat d'anys enrere, moment en que es va començar a teixir la

xarxa de treball entre alumnat, professorat i altres membres de la comunitat educativa, que tants bons resultats ha donat. La tasca que s'ha realitzat ha convertit el nostre alumnat en agents difusors de la igualtat dins i fora del centre. Enguany comptam amb aproximadament 100 membres de la comunitat educativa que formen part activa de la Comissió de Convivència i Coeducació. Vist això, ens atrevim a dir que una gran part de la comunitat educativa del nostre institut treballa per la coeducació. Això ens fa venir al cap les paraules de na Marina Subirats parlant del feminisme quan afirma: "Més val cent persones fent una passa, que una de sola fent-ne cent".

Si hem de parlar de la nostra forma de treballar, direm que tractam temes con-

ACTE 25/11 2018 "Nom a les cadires"

crets al llarg de cada curs escolar. La invisibilització de la dona, els micromasclismes, el llenguatge inclusiu, la diversitat sexual i l'educació afectivosexual han estat els eixos que hem treballat durant els darrers cursos. Per a poder desenvolupar aquesta tasca, involucram tot el claustre. Així, per exemple, a l'hora de treballar els micromasclismes, hi varen col·laborar tots els departaments. I de quina manera? Doncs cada setmana un departament havia de posar un vídeo de curta durada a cadascun dels grups on feia classe. Aquests vídeos posaven de manifest els micromasclismes que ens envolten en el nostre dia a dia sense que en siguem conscients. Els departaments varen haver de fer aquesta activitat dos cops al llarg del curs; en canvi, l'alumnat va rebre un vídeo setmanalment, amb la qual cosa s'hi va poder treballar amb profunditat i no només de forma puntual.

L'activitat que potser més ens ha marcat va ser la del "Nom a les cadires", realitzada el curs 2017-2018

El llenguatge inclusiu també ha estat un dels temes a tractar. Una subcomissió de la Comissió de Convivència revisava el llenguatge present a les circulars enviades a les famílies, els correus interns o la retolació del centre. Seguint les indicacions de la Universitat de les Illes Balears, es varen donar una sèrie de recomanacions que es feren arribar a tot el claustre tot aprofitant les reunions de departament. A més a més, aquesta mateixa subcomissió es va encarregar de revisar els llibres de text per a localitzar l'ús sexista del llenguatge o de les imatges que hi apareixen.

Aquest curs 2019-2020 ens hem centrat en la realització d'activitats relacionades amb l'educació afectivosexual. D'una banda, comptam amb els tallers que ens ofereix l'Ajuntament de Calvià i, per l'altra, els diferents departaments també són els encarregats de fer una activitat trimestral sobre aquest tema. És la Comissió de Convivència i Coeduca-

ACTE 25/11 2018 "Aturem l'espiral de violència masclista"

ció qui ha seleccionat les activitats a partir de material com el de l'Ajuntament de Mataró. La prevenció de conductes discriminatòries, les noves masculinitats, la diversitat afectivosexual i de gènere, la igualtat de gènere, els mites de l'amor romàntic... són diferents temes que es tractaran dins l'àmbit de l'educació afectivosexual.

És evident, per tot el que acabam d'exposar, que el claustre de l'IES Son Ferrer coeduca gràcies a les activitats preparades des de les comissions de Convivència i Coeducació. Per tenir aquesta capacitat ha estat necessària una formació continuada que segueix en el curs actual. Ja el 2016 vàrem fer el curs "El personal docent com a agent en coeducació". Però va ser l'any 2017 amb el curs "Cap a la coeducació en els centres educatius" -del qual ara en feim la segona part-, quan l'IES Son Ferrer es va donar a conèixer com un dels centres pioners en coeducació a les Balears; la qual cosa va fer que se'ns demanàs que participàssim en la formació d'altres docents

compartint la nostra experiència. El 2018 la nostra formació es va basar en la creació d'un pati inclusiu i coeducatiu. També l'any passat vàrem participar en el programa Erasmus+ "Conflict management in European schools" amb socis de Finlàndia, Hongria, Itàlia i Eslovènia, país en el qual alumnat de la Comissió de Convivència va exposar la seva feina en coeducació.

I és que de fet, el paper actiu en coeducació no és només tasca del professorat de la Comissió de Convivència i Coeducació. L'alumnat que forma aquesta Comissió rep formació a partir de múltiples activitats i tallers i, així, es converteix en formador d'altres alumnes. El seu protagonisme en qualsevol acte i formació és absolut.

Si passam a parlar de les activitats que feim a Son Ferrer, volem diferenciar aquelles amb les quals coeducam i que es realitzen al llarg del curs d'aquelles amb les quals conscienciam i que es desenvolupen de forma puntual en una

HAKA FEMINISTA AMB CATA COLL. ACTE 25/11 2019: "Això no és un joc de nines"

data assenyalada. Com deim, coeducam a partir d'activitats que es desenvolupen al llarg del temps. Per no convertir aquesta exposició en una simple llista d'activitats, en farem una selecció. Entre aquestes volem destacar la més antiga i que, malgrat això, no ha perdut la seva força per a entendre la magnitud de la violència masclista. Quan hi ha un assassinat per violència de gènere, sona un timbre a les 12.30 hores que dona inici al "Minut de silenci". Durant aquest temps, que no coincideix amb cap canvi de classe, s'aturen totes les activitats i durant un minut retem un homenatge a la víctima. El silenci que es produeix a l'institut és esfereïdor. També per a prendre consciència d'aquesta xacra cada any inauguram un comptador que indica el

nombre de víctimes de la violència masclista des de principi de curs. Aquest comptador varia cada any. Enguany és una silueta projectada al terra del hall que té al bell mig la xifra de víctimes des del mes de setembre, 26 en el moment en què s'escriuen aquestes línies. Vàrem decidir anar variant el comptador per a evitar que l'alumnat s'hi acostumàs i, per aquest motiu, perdés la seva finalitat que sempre és prendre consciència de les enormes proporcions d'aquesta violència cap a les dones. Una altra activitat, senzilla de realitzar però que dona molt bons resultats per aconseguir la humanització de les víctimes, és la "Ressenya al suro". Aquesta ressenya fa referència a un aspecte de la vida de la víctima amb el qual se li dona una di-

menió més humana que va molt més enllà de ser només una xifra.

L'activitat que potser més ens ha marcat va ser la del "Nom a les cadires", realitzada el curs 2017-2018. Va consistir en posar al respall d'una cadira de cada aula el nom de cada víctima, la seva edat i la data de la seva mort. L'alumnat va veure créixer el nombre de cadires que tenien un nom a mesura que passava el curs. Amb aquestes cadires es va celebrar un emotiu acte dia 25 de novembre d'aquell curs.

I és que, a més de coeducar en el dia dia escolar, a Son Ferrer també conscienciam amb la commemoració de dates puntuals com el 23 de setembre, Dia Internacional contra la tracta de dones; 15 d'octubre, Dia de les escriptores; 11 de febrer, Dia de les dones científiques; 23 d'abril, Dia del llibre; i, sobretot, els dies 25 de novembre i el 8 de març.

I enllaçant amb una data tan important dins la coeducació com és el 25 de novembre, hem d'esmentar l'acte que vàrem realitzar el 2018, en què l'alumnat de convivència va representar "L'espiral contra la violència masclista" mentre recordava, com feim cada any, el nom de cadascuna de les dones assassinades al llarg de l'any.

Una altra data importantíssima dins el calendari feminista és el 8 de març. Fa dos cursos vàrem donar protagonisme a

les dones invisibilitzades al llarg de la història amb una sèrie de monòlegs que baix el títol de "Que el nostre nom no s'esborri de la història" ens varen donar a conèixer dones oblidades com Hipàtia, la Reina de Mallorca, Sta. Teresa de Jesús, Víctor Català, Ada Byron, Jane Goodall, Margarita Salas... Dones importantíssimes del món de les lletres i de les ciències sense les quals el món que coneixem no seria el mateix. Un tast d'aquests monòlegs va ser la cloenda de la manifestació que va tenir lloc a Palma dia 8 de març, Dia de la Dona. Fent un resum sobre el nostre darrer 8 de març, dir que, emmarcant les activitats dins la recerca de referents femenins, convidarem la futbolista mallorquina de talla internacional, Cata Coll, a celebrar aquesta dia amb nosaltres. Ella es va desplaçar fins a Son Ferrer per a compartir les seves experiències dins un món tan masculinitzat com és el del futbol. Després de contar-nos les seves vivències, l'alumnat va disputar un partidet de futbet amb na Cata Coll com una jugadora més. No podem acabar de parlar d'aquest acte sense recordar que es va donar inici a aquest partit amb la haka feminista, que tant ressò mediàtic va tenir, i que també es va executar a la cloenda de la manifestació que el 8 de març de 2019 va tenir lloc a Palma

L'IES Son Ferrer ha format part activa en totes les assemblees i actes organitzats pel moviment Feminisme a l'escola

Per acabar, no podem oblidar que l'IES Son Ferrer ha format part activa en totes les assemblees i actes organitzats pel moviment Feminisme a l'escola, d'ençà de la seva constitució ara fa tres cursos. És per això que dia 25 de novembre la performance "Això no és un joc de

nines", realitzada per alumnat de l'IES Son Ferrer, va ser la peça amb la qual es va inaugurar l'exposició fotogràfica itinerant, elaborada per més de 80 centres educatius i organitzada des de Feminisme a l'escola, per a denunciar els diferents tipus de violències masclistes que pateixen les dones: la prostitució, la mutilació genital, el matrimoni infantil, les granges de dones embarassades i, per damunt de totes elles, l'assassinat.

I ara, a les portes d'un nou 8 de març, no deixam de treballar per una escola inclusiva, oberta, tolerant i respectuosa amb la diversitat, que educui i formi des de la perspectiva de gènere. Perquè estam segures que la coeducació és la clau. La coeducació és necessària i imprescindible, ara més que mai. ■

25/11/19. ACTE CONJUNT DE FEMINISME A L'ESCOLA. PERFORMANCE DE PRESENTACIÓ DE L'IES SON FERRER

"Això no és un joc de nines"